

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ” ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับปฏิบัติการ และกลุ่มที่ 2 กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับบริหารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 405 นาย ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 301 นาย หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) โดยผลการศึกษาค้นพบประเด็นหลัก ๆ คือ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา ข้อเสนอแนะในการสืบสวนผู้กระทำผิดในคดีอาญา ปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา โดยแต่ละประเด็นสามารถสรุปภาพรวมดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

เพื่อให้เห็นภาพรวมของตัวอย่างที่ศึกษา ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่มีคะแนนสูงสุดในแต่ละข้อมาประมวลให้เห็นลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่ง ร้อยละ 97.7 เป็นเพศชาย และมีเพียง ร้อยละ 2.3 เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานภาพการสมรส และมีอายุราชการ มากกว่า 15 ปี ซึ่งเข้ามารับตำแหน่งโดยวิธีสมัครใจ และมีความพึงพอใจในงานด้านฝ่ายสืบสวนเป็นอย่างมาก ส่วนใหญ่มีชั้นยศจำสิบตรีถึงดาบตำรวจ รายได้ต่อเดือนพบว่าส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,000-15,000 บาท และเกินกว่าครึ่ง ร้อยละ 72.4 มีหนี้สินซึ่งกลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งคือ ร้อยละ 62.5 ไม่เคยได้รับรางวัลดีเด่นในการปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนและไม่เคยถูกตั้งกรรมการหรือพิจารณาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในดำเนินงานสืบสวน

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา

จากการศึกษาทัศนะของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา แบ่งได้เป็น 8 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่และมีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ โอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ การใช้ประโยชน์จากวิทยาการตำรวจ ภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา การได้รับการสนับสนุนต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ ความร่วมมือจากประชาชน และความรู้และเข้าใจทางกฎหมาย

โดยเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญาแต่ละด้าน พบว่าส่วนใหญ่เป็นปัจจัยด้านการปฏิบัติหน้าที่และมีประสิทธิภาพ ในเรื่องการจัดประเภทของคดี ที่มีความสำคัญในการเลือกวิธีการสืบสวน (\bar{X} เฉลี่ย = 3.78) รองลงมาเป็นความสำเร็จด้านการใช้ประโยชน์จากวิทยาการตำรวจ เพื่อค้นหาประวัติดูรูปถ่ายพิมพ์ลายนิ้วมือหมายจับ แผนประทุษกรรมของคนร้าย เป็นต้น (\bar{X} เฉลี่ย = 3.71) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา โดยผู้บังคับบัญชาต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีความกล้าหาญ ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหา (\bar{X} เฉลี่ย = 3.67) เป็นปัจจัยด้านความร่วมมือจากประชาชนในการช่วยหาพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์การกระทำผิด (\bar{X} เฉลี่ย = 3.61) ปัจจัยอบรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการฝึกอบรมด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้หลักฐานจากสถานที่เกิดเหตุ (\bar{X} เฉลี่ย = 3.58) ปัจจัยด้านโอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้องให้การสนับสนุนและให้การช่วยเหลือแก่ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้เพื่อความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ (\bar{X} เฉลี่ย = 3.29) และปัจจัยทัศนะด้านกฎหมาย โดยเฉพาะการได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอยู่เสมอ (\bar{X} เฉลี่ย = 2.63) และสุดท้ายเป็นปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะเงินพิเศษ เช่น เงินรางวัลนำจับ การจัดสรรเงินเบี้ยเลี้ยงให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ (\bar{X} เฉลี่ย = 2.42)

และจากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้เกณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรางวัลถือว่ามีความสำเร็จในการสืบสวนนั้นพบว่า มีเพียงปัจจัยในเรื่องของการใช้ประโยชน์จากวิทยาการตำรวจที่มีผลสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา ซึ่งในเรื่องของปัจจัยในด้านอื่น ๆ นั้นซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เคยได้รับรางวัลและไม่เคยได้รับรางวัลในการสืบสวน โดยรวมแล้วผู้ที่เคยได้รับรางวัลและไม่เคยได้รับรางวัลในการสืบสวนนั้นให้ความเห็นไม่แตกต่างกันในข้อคำถามอย่างมีนัยสำคัญ โดยทั้งนี้อาจเป็นไปได้จากหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้รางวัลกับผู้ที่มีผลงานในด้านการสืบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้น ยังไม่เป็นบรรทัดฐานที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา โดยการให้รางวัลนั้นอาจมิได้เป็นการให้

รางวัลเพราะมีผลงานที่ดีแต่อาจจะเป็นเพราะมีปัจจัยอื่นเสริมที่ทำให้ได้รับรางวัล อันเนื่องมาจาก ระบบอุปถัมภ์ในสังคม ระบบการวิ่งเต้น การมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ฯลฯ ซึ่งเป็นผลให้ผู้ที่ได้รับรางวัลนั้นอาจจะไม่ประสบผลสำเร็จในการสืบสวนจับกุม ซึ่งการได้มาซึ่งรางวัลนั้นอาจมีค่ากล่าว ได้อีกนัยหนึ่งว่า “ค่าของคนอยู่ที่คนของใคร” มากกว่าที่จะเป็น “ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน”

โดยกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนผู้ที่เคยได้รับรางวัลซึ่งถือได้ว่ามีผล สำเร็จในการสืบสวนจับกุม พบว่าความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญาขึ้นอยู่กับ ปัจจัยในการใช้ประโยชน์จากวิทยาการตำรวจ เช่น การเก็บพยานหลักฐาน อาทิ ลายนิ้วมือแฝง ครอบงอสุจิ เขม่าดินปน เส้นขน เส้นผม ครอบเลือด ฯลฯ การค้นหาประวัติรูปถ่าย พิมพ์ลายนิ้วมือ หมายจับ และแผนประทุษกรรมของคนร้าย โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.71 โดยทั้งนี้การใช้ประโยชน์ จากวิทยาการตำรวจหรือทางเทคโนโลยีเข้ามาช่วยนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยสามารถ ตรวจสอบลักษณะของบุคคลได้อย่างชัดเจน อาทิเช่นลายนิ้วมือ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีลักษณะไม่ เหมือนกัน หรือไม่ก็เป็นการตรวจพิสูจน์ครอบงอสุจิโดยการตรวจหาดีเอ็นเอ เพื่อพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคล ซึ่งถือได้ว่าเป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเป็นประโยชน์ในการที่จะรู้ตัวของผู้กระทำ ผิดเพื่อที่จะได้ติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดีทางกฎหมาย

ปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา

ปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญานั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น อย่างต่อเนื่อง และยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ส่งผลให้การดำเนินการในการสืบสวนไม่บรรลุ ตามเป้าประสงค์นัก ซึ่งปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญาจากการ ศึกษากลุ่มประชากรตัวอย่างมีรายละเอียดดังนี้

โดยเมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาเรื่องการบริหารงานในหน่วยงาน เช่น งบประมาณ เครื่องมือ กำลังพล เป็นปัญหาที่สำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องข้อกฎหมายที่ ปรับเปลี่ยนโดยมุ่งเน้นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นหลัก อันดับสามเป็นปัญหา ที่ตัวเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนไม่มีความรู้และความสามารถเท่าที่ควร อันดับสี่เป็นปัญหาในเรื่องการ คอรัปชั่น, การรับสินบนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และอันดับที่ห้า เป็นปัญหาเรื่องแต่งตั้งโยกย้ายและ ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ

ตารางที่ 5.1
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน	ค่า คะแนน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		ยอมรับ	ไม่ยอมรับ
1. ประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติหน้าที่ที่มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา	0.739		/
2. การได้รับการอบรมและมีทักษะในด้านกฎหมายมีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา	0.829		/
3. ความก้าวหน้าในอาชีพการงานมีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา	0.839		/
4. การใช้ประโยชน์จากวิทยากรมีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา	0.045	/	
5. การได้รับความร่วมมือจากประชาชนและการสนับสนุนต่าง ๆ มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา	0.295		/
6. ภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญา	0.541		/

ข้อจำกัดของการศึกษา

เนื่องด้วยการศึกษาทักษะของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเอากลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ได้รับรางวัลและไม่เคยได้รับรางวัลในการสืบสวนนำมาทดสอบสมมติฐานซึ่งอาจจะไม่ใช่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญาก็เป็นไปได้ เพราะอาจจะเป็นไปได้ที่ว่าการได้รับรางวัลอาจจะไม่ถือว่าเป็นผลสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญาและเมื่อนำมาทดสอบสมมติฐานจึงไม่มีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญกันตามที่ควรจะเป็น

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องมีระบบการประเมินผลงานในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะนำมาจัดเก็บอย่างเป็นระบบความสำเร็จของการสืบสวนสอบสวนของนายตำรวจแต่ละนายอย่างชัดเจนและเพื่อให้ระบบการให้รางวัลมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบเพื่อความเป็นมาตรฐาน
2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้เพียงพอ อาทิเช่น เงินที่ใช้ในการสืบสวน เงินรางวัลนำจับ คอมพิวเตอร์ เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยที่ใช้ในการสืบสวนและที่สำคัญกฎหมายจะต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. กองบัญชาการตำรวจนครบาลควรจะมีระบบที่เลี้ยงโดยพิจารณาคัดเลือกเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนผู้มีความสามารถมาทำหน้าที่ให้ความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์อย่างต่อเนื่องให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนที่มาเพิ่งปฏิบัติงานเริ่มต้น เพื่อเป็นการเพิ่มอัตราส่วนของผลสำเร็จ อีกทั้งยังสร้างความสนิทสนมให้หมู่เพื่อนร่วมงาน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. สถานีตำรวจนครบาลจะต้องจัดตั้งอาสาตำรวจบ้านมาช่วยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยจัดให้ความรู้ อบรม และแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับผู้กระทำผิดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ ร่วมออกตรวจ ป้องกันเหตุ และช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ข้อมูลหรือร่วมติดตามจับกุมผู้กระทำผิด
5. สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรจะต้องบทบาทและมีส่วนร่วมในการช่วยกันปรับปรุงระบบการให้การศึกษา การฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนเพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเท่าทันกับอาชญากรรมที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบอยู่ตลอดเวลา
6. หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการประสานงานที่ดีพร้อมทั้งให้ความร่วมมือและให้ความสำคัญในการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนขอข้อมูลต่าง ๆ หรือตัวบุคคลากรในหน่วยงานนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการสืบสวน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. จะต้องมีการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดในคดีอาญาในกรณีเดียวกันนี้ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ผ่านการสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และควรเลือกใช้ข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างในแง่มุมอื่นเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ผลสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไป